

నీకు తెలిసిన

రాజుల వేర్కు

చెప్పు

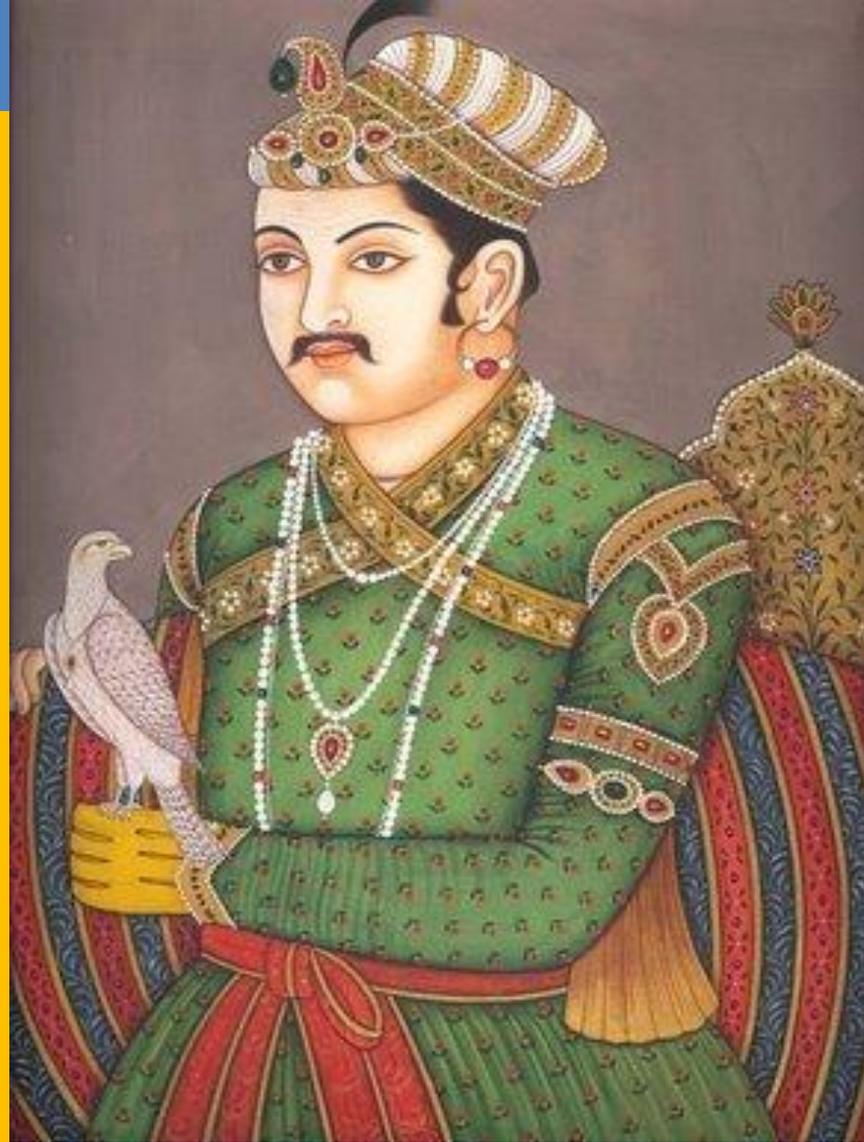
శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు

જીવાંજી

అశోకుడు

అకబర్

పురుషోత్తముడు

बाबर

డైర్యసాహసాలను
ప్రదర్శించిన భారతీయ
రాజులెవరు?

పురుషోత్తముడు

శివాజీ

ఈరోజు మనం

మహారాష్ట్రలు-శివాజి
గురించి నేర్చుకుందాము

మహారాష్ట్రలు
శివాజీ

క్రీ. శ. 17 వ శతాబ్దంలో
మహారాష్ట్రలు
మొగలులకు,
దక్కను సుల్తానులకు
మధ్య నిల్చి ఒక
హిందూ రాజ్యాన్ని
ఏర్పరచుకున్నారు.

క్రీ. శ. 18 వ శతాబ్దంనాటికి
మహారాష్ట్రలు
ఎదురుతేనివారుగా
తయారయ్యారు.

నేటి ముంబాయి, కాందేష్,
కొంకణ్, బీరారు, మధ్యప్రదేశ్
లోని కొన్ని ప్రాంతాలు
షాదరాబాద్ రాష్ట్రంలోని కొన్ని
ప్రాంతాలు మహారాష్ట్ర రాజ్యంగా
పిలువ బడుతాయి.

మహారాష్ట్ర రాజ్య నిర్మాతగా
శివాజీని పేర్కొంటారు.

అయితే రాజ్య స్థాపనకు అనుకూలమైన
పరిస్థితులు ఏరిని దృఢమైన వారిగా
తీర్చి దిద్దాయి.

గిరిదుర్గాలు, కట్టుకోవడానికి
దక్కను పీఠభూమి ఎంతో
ఉపయోగపడింది.

ఇవి గొరిల్లా యుద్ధానికి
తోడ్పడింది.

15, 16 శతాబ్దాల నాటి

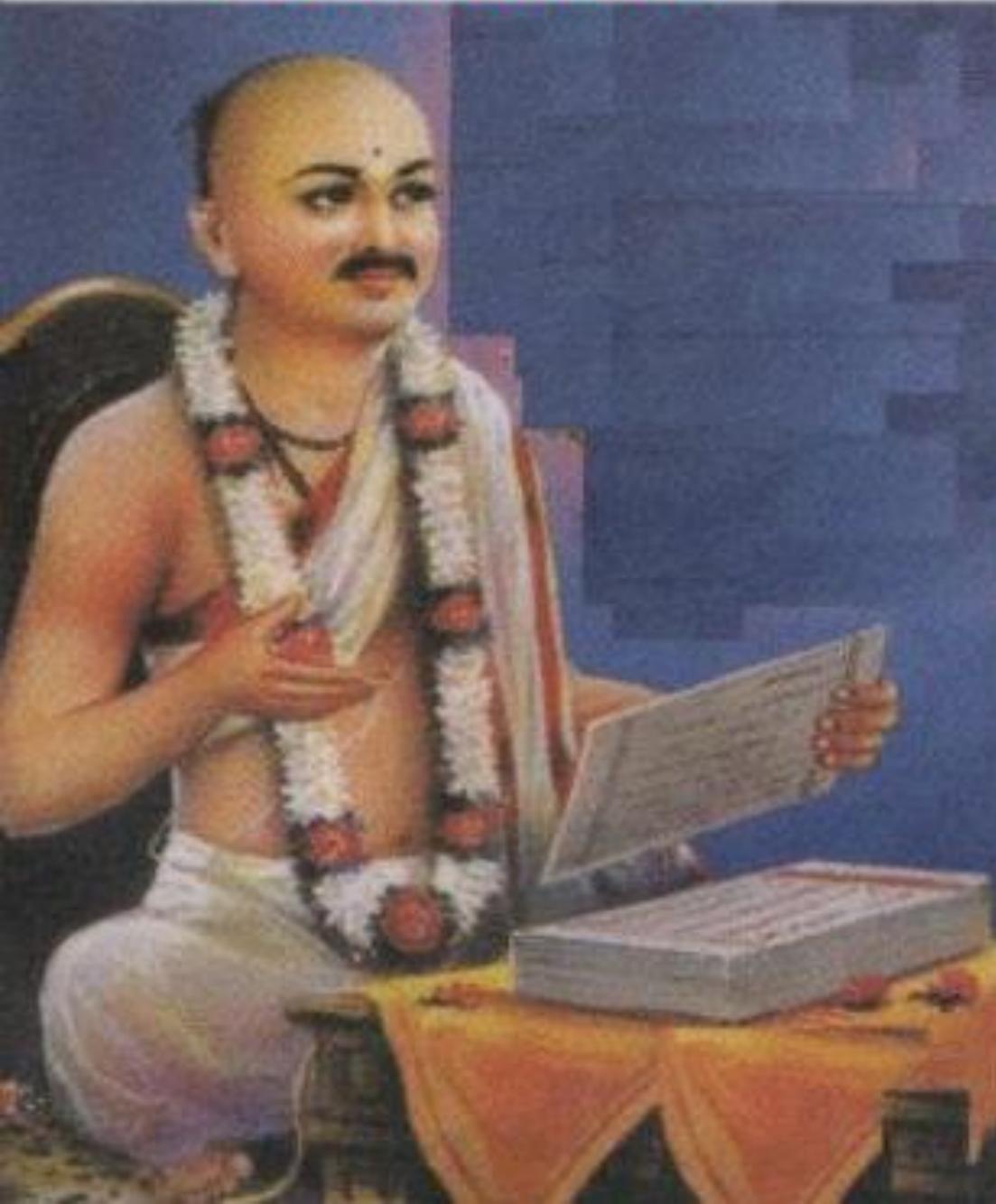
మహారాష్ట్రలోని భక్తి ఉద్యమకారులైన
ఏకనాథ్, తుకారాం, వామన పండిట్,

నామదేవ్, సమర్థ రామదాసు

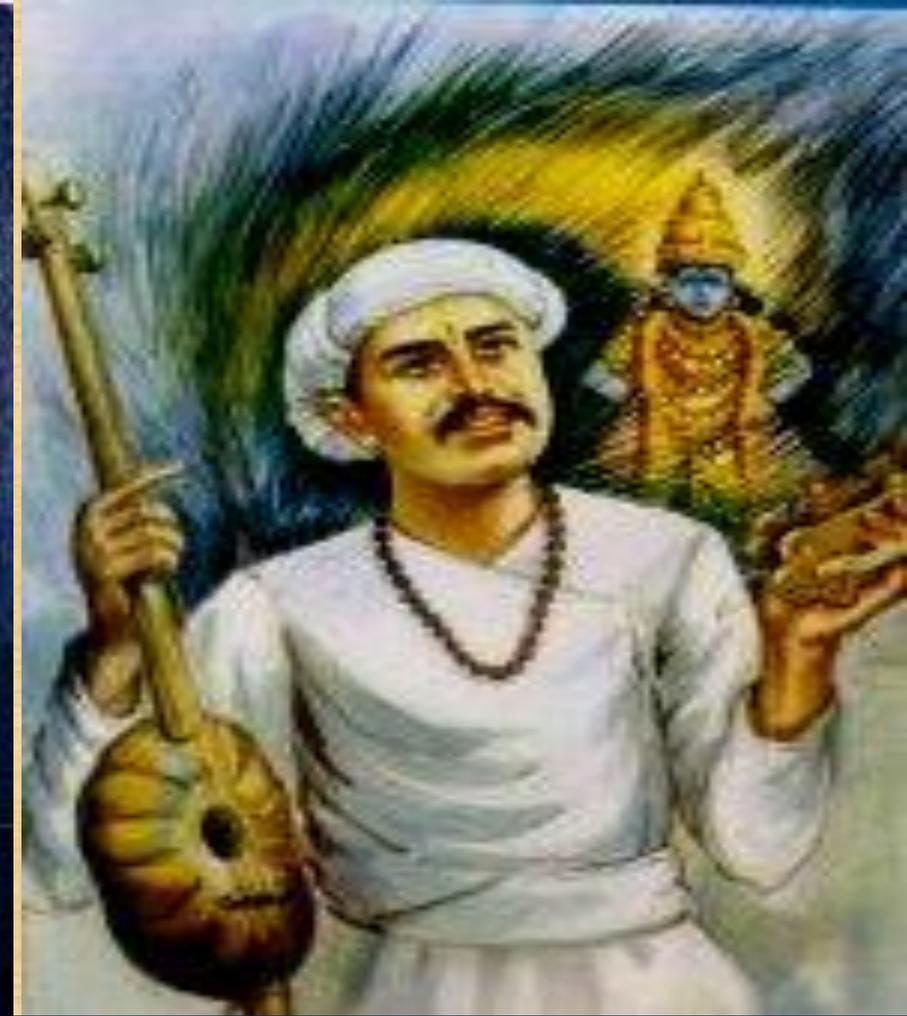
మొదలయిన వారు మరాఠీ భాష

ద్వారా వీరిని ఐక్యం చేశారు.

Sant Eknath

వికనాథ్

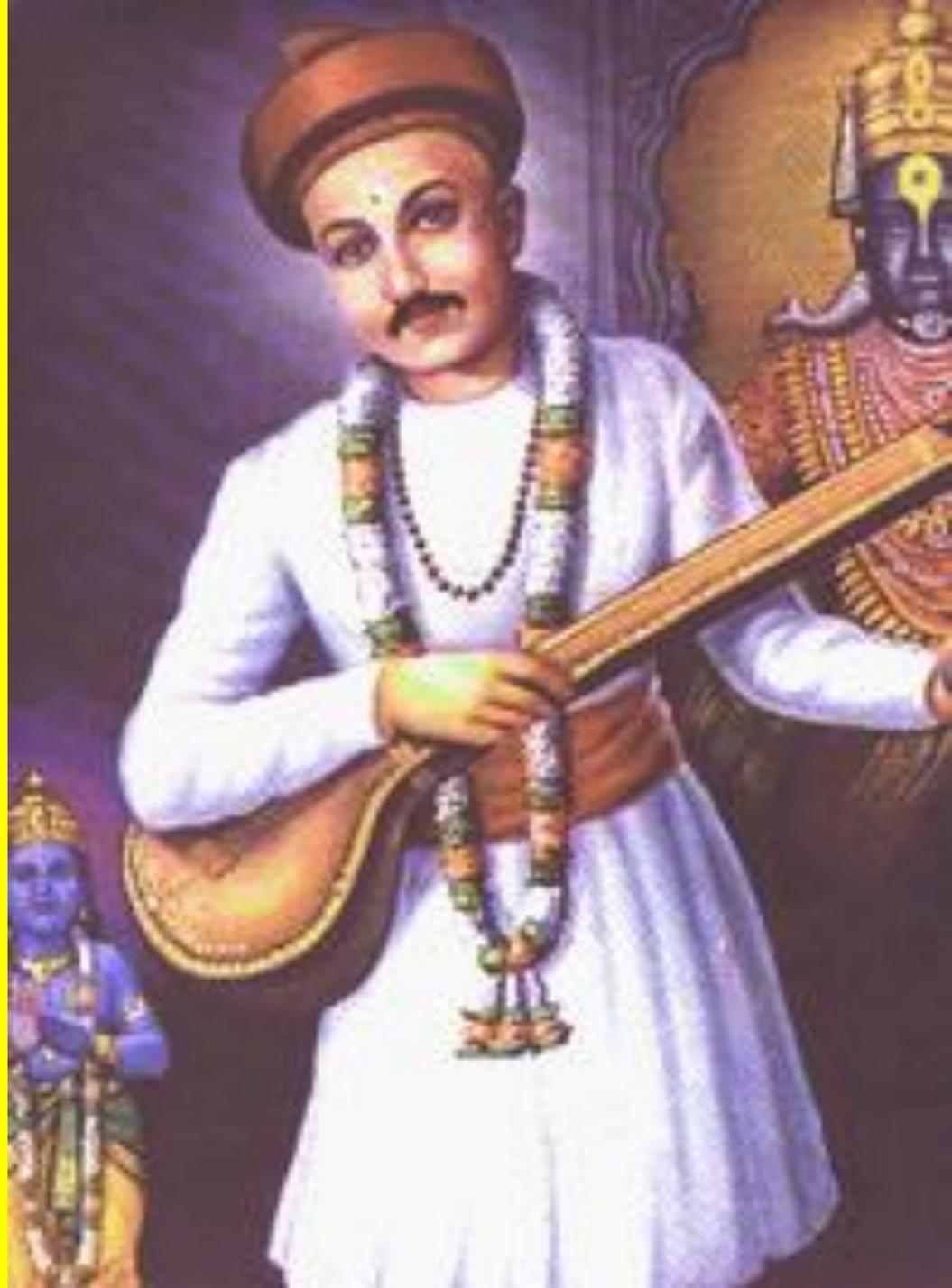

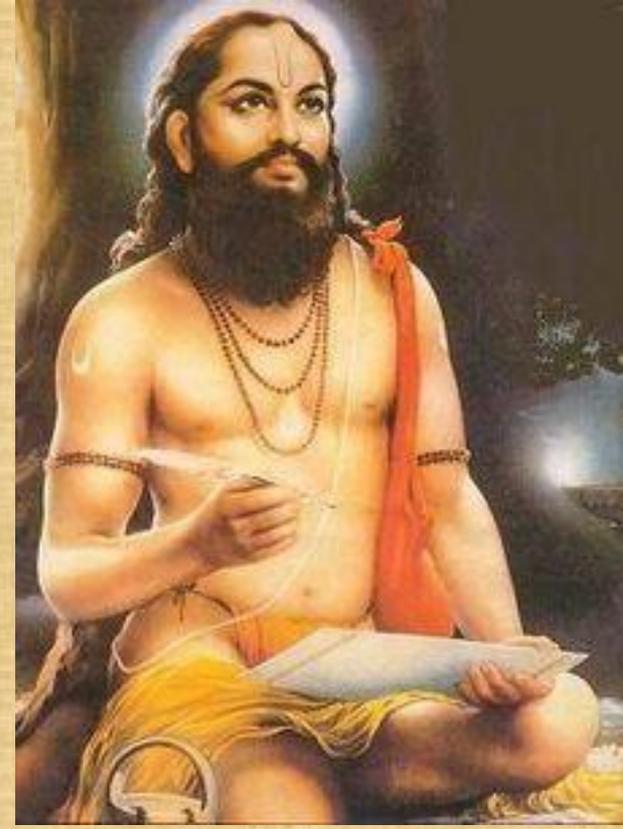
తుకారాం

వోమవ
పండిట్

నామదేవ్

సమర్థ
రామదాసు

ఆర్థిక పరమైన అసమానతలు
వీరిలో ఎక్కువగా తేవు.

వీరికి కావలసిన రాజకీయ,
సైనిక తరిఫీదు అహమ్మదు నగర్,
బీజపూర్ సుల్తానుల కొలువులలో
చాలా మందికి దొరికింది.

ఇటువంటి పరిస్థితులలో
శివాజి రాకతో స్వతంత్ర
మహారాష్ట్ర రాజ్య స్థాపన
జరిగింది.

శివాజీ

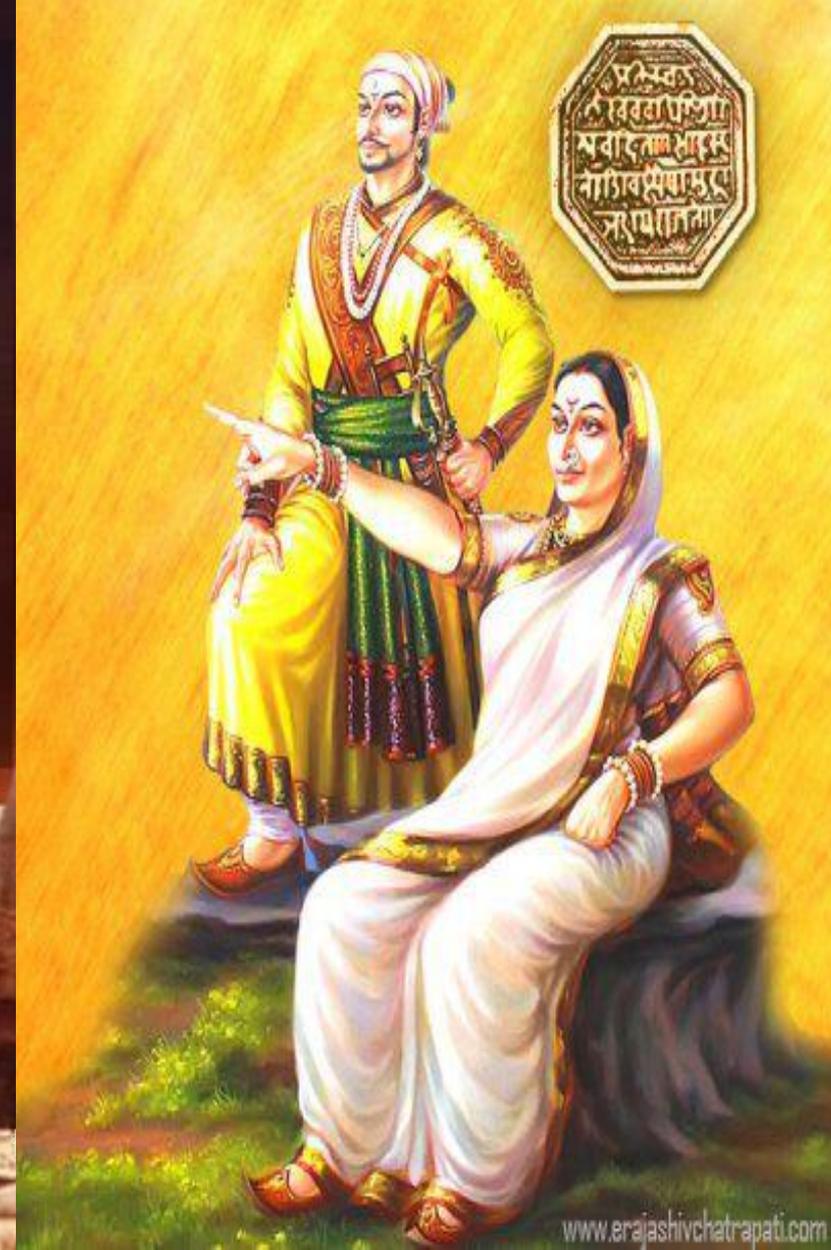
శివాజి క్రీ. శ. 1627 లో

శివనీర్ కోటలో

జిజాబాయి, షాజీ

భోంస్లేలకు

జన్మించినాడు.

అహమ్మదు నగరు
సుల్తాను కొలువులో షాజీ
భోంస్లే వుండగా పూనా
జాగీరు లభించింది.

తరువాత ఇతడు
బీజపూరు సుల్తాను
కొలువులో చేరాడు.

షాజీ భోంస్లే శివాజిని తల్లి జిజాబాయి,
దాదాజీ కొండదేవ్ ల సంరక్షణలో వదిలి
వెళ్ళి పోయాడు.

జిజాబాయి శివాజీ నడవడికను
తీర్చిదిద్దింది.

పురాణ నాయకుల
వీరగాథలను చిన్నతనం
నుంచి వినిపించింది.

ఒక విధంగా జిజాబాయి
శివాజిని హిందూధర్మ
రక్షణకు మరియు మరాఠీ
రాజ్య స్థాపనకు
ప్రోత్సహించింది.

దాదాజీ కొండదేవ్ యుద్ధ
విద్యలను, గుర్తువు స్వారీని
నేర్పించినాడు.

శివాజి స్వతంత్ర మహారాష్ట్ర
రాజ్యస్థాపన చేయాలనే
దృఢ నిశ్చయానికి
చిన్ననాడే వచ్చాడు.

దాదాజీ కొండదేవ్

తన 20 వ ఏటికే ఇతడు గొప్ప

విజేత అయ్యాడు

క్రీ. శ. 1647 నుండి అనేక

కొటలను బీజపూర్ సుల్తాను

దగ్గర నుండి చేజిక్కించు

కున్నాడు.

ఆ సమయంలో బీజపూర్

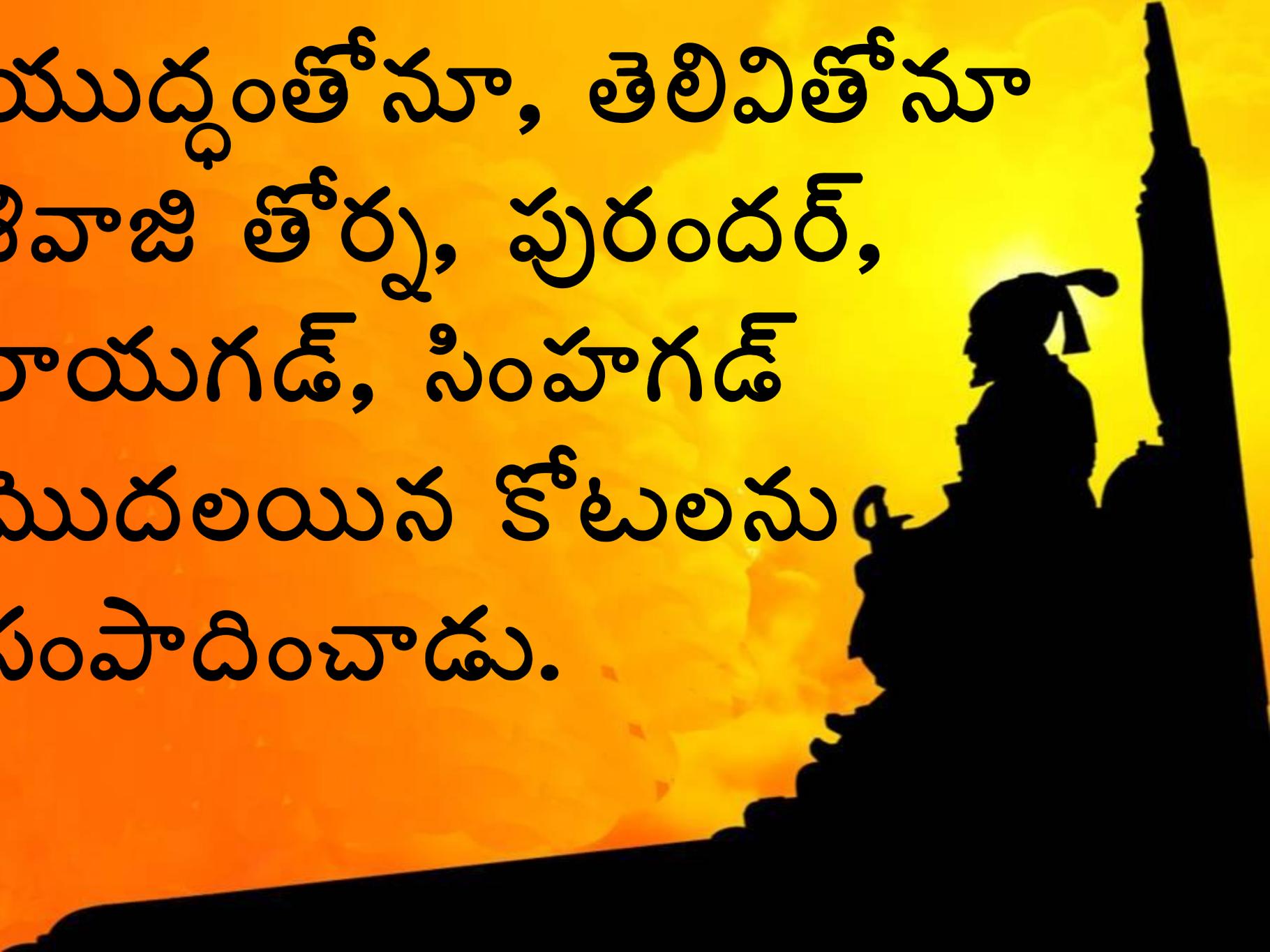
సుల్తాను జబ్బుతో వున్నాడు.

బీజపూర్ కోట

యుద్ధంతోనూ, తెలివితోనూ
శివాజి తోర్న, పురందర్,
రాయగడ్, సింహగడ్
మొదలయిన కోటలను
సంపాదించాడు.

తోర్

పురందర్

రాయగడ్

సింహగడ్

బీజపూర్ సుల్తాను
తనకొలువులో ఉన్న శివాజి
తండ్రి షాజీ భోంస్లేని బందించి
శివాజిని లొంగదీసుకున్నాడు.
ఐదారు సంవత్సరాల తర్వాత
మళ్ళీ బీజపూర్ సుల్తాన్ పై
దండెత్తినాడు.

బీజపూర్ సుల్తాన్ తన
సైన్యాధిపతి ఐన అష్జల్ ఖాన్ ను
శివాజిని చంపడానికి పంపాడు.

కాని శివాజి తెలివిగా ఇతని కుట్ర
నుండి తప్పించుకుని అష్జల్
ఖాన్ నే వధించాడు.

శివాజి తర్వాత మొగలుల
అధీనంలో ఉన్న కోటలపైకి
మరలించినాడు.

వారితో తలపడి అనేక కోటలను
ఆక్రమించినాడు.

క్రీ. శ. 1664 లో
సూరత్ ను
దోచుకున్నాడు.

క్రీ. శ. 1665 లో ఔరంగజేబు
ప్రతినిధి అయిన రాజాజైసింగ్
ముట్టడికి లొంగి పోయి
వారితో పురంధర్ సంది
చేసుకున్నాడు. 23
కో టలను మొఘలులకు
అప్పగించి వేసినాడు.

సంధి షరతు ప్రకారం క్రీ. శ.
1666 లో ఆగ్రాకోటకు పోగా
ఔరంగజేబు ఇతనిని
బంధించినాడు

వారి నుంచి తప్పించుకుని శివాజీ
అనేక మొఘలుల కోటలను
ఆక్రమించుకున్నాడు.

ఆగ్రా కోట

క్రీ.శ. 1674 లో చత్రపతిగా

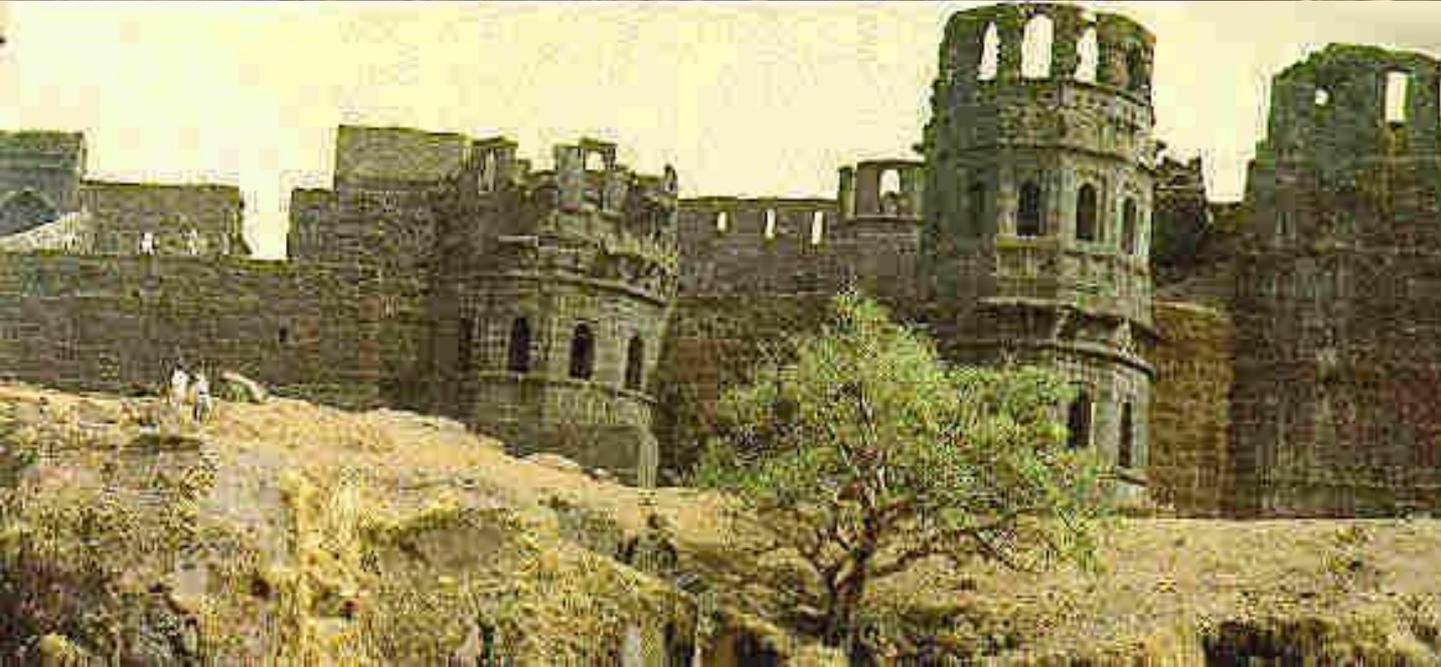
పట్టాభిషేకం వేదోక్తంగా

రాయగడ్ లో
చేసుకున్నాడు

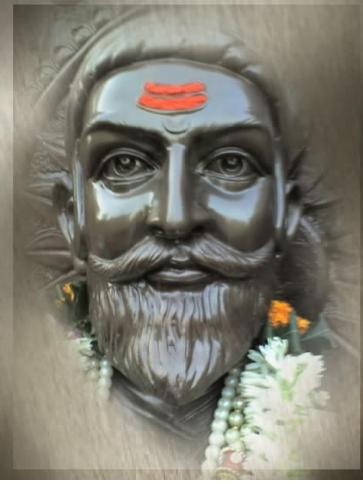

రాజ్ గఢ

శివాజీ పరిపాలన:

శివాజి గొప్ప యుద్ధ వీరుడే కాక
పరిపాలనా దక్షుడు కూడా.

ఇతనిది కేంద్రీకృతమైన
పరిపాలన. రాజే సర్వాధికారి.

కానీ ధర్మశాస్త్రానుసారం
రాజ్యపాలన సాగించినాడు.

పరిపాలనలో సహాయపడడానికి
ఇతనికి ఎనిమిది మంది
మంత్రులు ఉండేవారు. వీరినే
అష్టప్రధానులు అనేవారు.

ప్రధాన మంత్రిని పీష్వా అని
పిలుస్తారు. మిగిలిన మంత్రులు
పరిపాలనలోని వివిధ భాగాలను
చూసుకునేవారు.

శివాజి తన రాజ్యాన్ని మూడు
రాష్ట్రాలుగా విభజించాడు. ఒక్కొక్క
రాష్ట్రానికి రాజ ప్రతినిధిని
నియమించాడు.

గ్రామ పంచాయతీ వ్యవస్థను
కొనసాగించినాడు. భూమిని
కొలిచి 2/5 వ వంతు
పన్ను వసూలు చేసాడు.

చౌత్, సర్దేశ్ ముఖ్ అను

రెండు రకాల పన్నులను
తన రాజ్యంలోతేని
ప్రాంతాలనుండి వసూలు
చేశాడు.

శివాజి సిద్ధ సైన్యాన్ని
పెట్టుకున్నాడు. సైనికులకు
జీతాలిచ్చాడు. వీరి
క్రమశిక్షణపై శివాజి ఎక్కువ
శ్రద్ధ చూపాడు.
కొద్దిపాటి నౌకాదళం
కూడా ఉండేది.

తూకారాం, రామదాసు లు

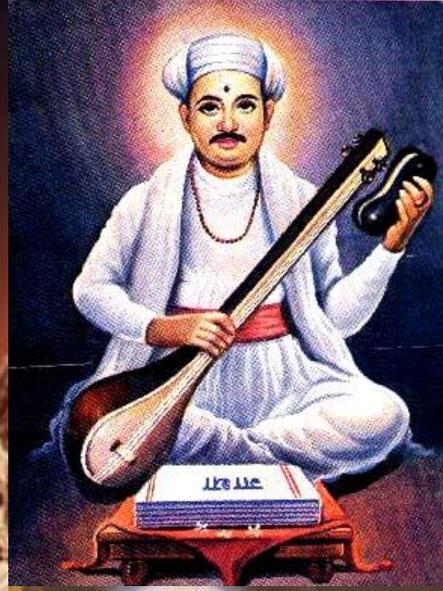
ఇతని మత గురువులు.

భవాని అమ్మవారిని

పూజించేవాడు.

పరమత సహనాన్ని

చూపాడు.

ఖురాన్‌ను గౌరవించినాడు.

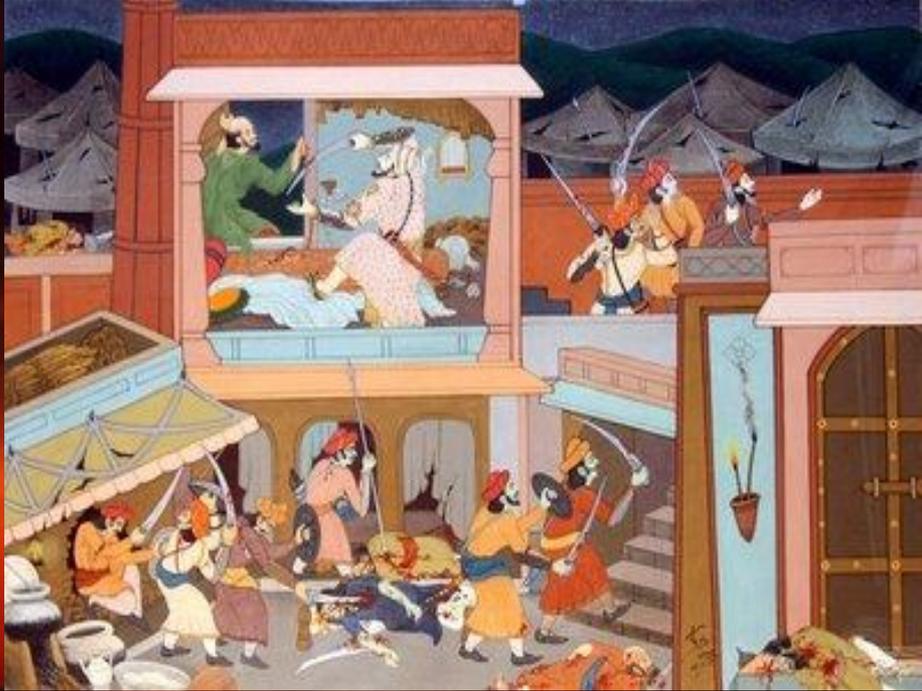
మహమ్మదీయ స్త్రీలు ,
పిల్లలు సైన్యానికి చిక్కితే
వారిని ఎంతో

ఆదరముతో తిరిగి

పంపేవారు.

అభ్యాసాలు

శివాజి స్వతంత్ర మహారాష్ట్ర
రాజ్య స్థాపనకు
విపరిస్థితులు
దోహదం చేశాయి?

జిజాబాయి శివాజీ నడవడికను తీర్చిదిద్దింది.

పురాణ నాయకుల వీరగాథలను చిన్నతనం నుంచి వినిపించింది.

ఒక విధంగా జిజాబాయి శివాజిని హిందూధర్మ రక్షణకు మరియు మరాఠీ రాజ్య స్థాపనకు ప్రోత్సహించింది.

దాదాజీ కొండదేవ్ యుద్ధ విద్యలను, గుర్తుపు స్వారీని నేర్పించినాడు.

శివాజి స్వతంత్ర మహారాష్ట్ర రాజ్యస్థాపన చేయాలనే దృఢ నిశ్చయానికి చిన్ననాడే వచ్చాడు.

శివాజి పరిపాలనను
గూర్చి వ్రాయుము.

శివాజి గొప్ప యుద్ధ వీరుడే కాక
పరిపాలనా దక్షుడు కూడా.

ఇతనిది కేంద్రీకృతమైన పరిపాలన.
కానీ ధర్మశాస్త్రానుసారం రాజ్యపాలన
సాగించినాడు.

పరిపాలనలో సహాయపడడానికి ఇతనికి
ఎనిమిది మంది మంత్రులు ఉండేవారు.
వీరినే అష్టప్రధానులు అనేవారు.

శివాజి తన రాజ్యాన్ని మూడు రాష్ట్రాలుగా
విభజించాడు.

భూమిని కొలిచి 2/5 వ వంతు పన్ను
వసూలు చేసాడు.

చౌత్, సర్దేశ్ ముఖ్ అను రెండు రకాల
పన్నులను తన రాజ్యంలోతేని
ప్రాంతాలనుండి వసూలు చేశాడు.

శివాజి సిద్ధ సైన్యాన్ని వెట్టుకునాడు.
సైనికులకు జీతాలిచ్చాడు.

ఖాళీలను

పూరింపుము:

శివాజీ తల్కి పేరు-----

ಜಿಜ್ಞಾಸು

యుద్ధ విద్యలను,
గుర్తపు స్వారీని
నేర్పించినాడు.

ದಾದಾಜಿ ಕೊಂಡದೇವ್

క్రీ. శ. _____

లో చత్రపతిగా

పట్టాభిషేకం వేదోక్తంగా

రాయగడ్ లో

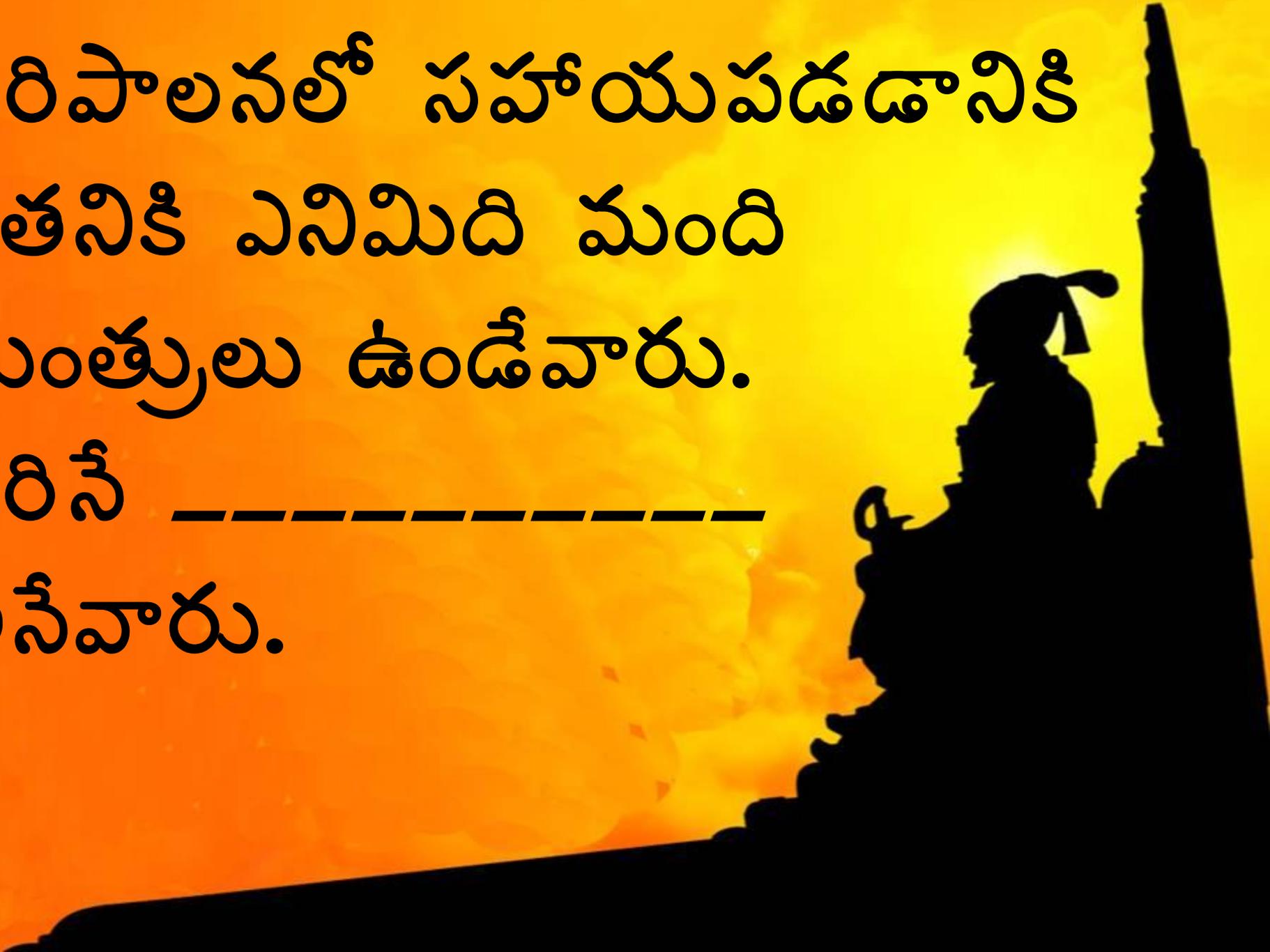
చేసుకున్నాడు.

1674

పరిపాలనలో సహాయపడడానికి
ఇతనికి ఎనిమిది మంది
మంత్రులు ఉండేవారు.
వీరినే _____
అనేవారు.

అష్టప్రధానులు

ప్రధాన మంత్రిని

అని పిలుస్తారు.

పీషా

భూమిని కొలిచి

----- వ

వంతు పన్ను వసూలు
చేసాడు.

2/5

-----,
అను రెండు రకాల

పన్నులను తన రాజ్యంలో

తీని ప్రాంతాలనుండి

వసూలు చేశాడు.

చౌత్, సర్దేశ్ ముఖ్

-----, -----

ఇతని మత
గురువులు.

తుకారాం, రామదాసులు

విద్యార్థులు
చేయవలసిన
కృత్యాలు:

భారత దేశ పటంలో శివాజి రాజ్యాన్ని
గుర్తించుము.

మత సహనం అనగానేమి?

ఇందుకోసం నీవు చేయు

ప్రయత్నాలు ఏవి?

వివిధ మతస్థుల ప్రార్థనలను

అందరూ కలిసి చేయడం.

శివాజి చిత్రాలను సేకరించి ఆల్బమ్

తయారు చేయుము.

కె.సురేష్

సాంఘిక శాస్త్ర ఉపాధ్యాయుడు,
శ్రీకాళహస్తి

ఫోన్: 9441775926

సమాప్తం